

Захарова Н.Ю.,

к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Мазурова І.В.,

студентка 3 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Таврійський державний агротехнологічний університет

імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ АГРАРНИХ ІНТЕРВЕНЦІЙ В УКРАЇНІ

Державні аграрні інтервенції являють собою продаж або придбання сільськогосподарської продукції на організованому аграрному ринку з метою забезпечення цінової стабільності. Від ціни реалізації сільськогосподарської продукції залежить рентабельність сільськогосподарського виробництва, тому державні аграрні інтервенції можна розглядати засобом державного регулювання господарської діяльності з виробництва сільськогосподарської продукції.

Державні аграрні інтервенції запроваджено у 2004 році з прийняттям Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» як засіб регулювання цін на певну сільськогосподарську продукцію. Для практичного здійснення інтервенцій цим Законом введено відповідний понятійно-категоріальний апарат (закріплено визначення організованого аграрного ринку, мінімальних та максимальних інтервенційних цін, торгової (біржової) сесії та ін.); передбачено створення спеціальної установи, яка має здійснювати інтервенції; визначено підстави, умови і порядок здійснення державних аграрних інтервенцій.

Державна аграрна інтервенція - продаж або придбання сільськогосподарської продукції на організованому аграрному ринку з метою забезпечення цінової стабільності. Державна аграрна інтервенція поділяється на товарну та фінансову.

Товарна інтервенція - продаж сільськогосподарської продукції при зростанні цін на організованому аграрному ринку понад максимальний рівень, що здійснюється з метою досягнення рівня рівноваги, у тому числі шляхом продажу товарних деривативів.

Фінансова інтервенція - придбання сільськогосподарської продукції при падінні спотових цін на організованому аграрному ринку нижче мінімального рівня, яка здійснюється з метою досягнення рівня рівноваги, у тому числі шляхом придбання товарних деривативів.

Державні аграрні інтервенції здійснюються шляхом закупівель державним інтервенційним агентом об'єктів державної інтервенції на аграрному ринку з метою зменшення масштабів сезонного коливання цін та підтримки доходів вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції через: спотові закупівлі, форвардні закупівлі, заставні закупівлі для зв'язування/купівлі об'єктів державної інтервенції на внутрішньому ринку; продажу державним інтервенційним агентом об'єктів державної аграрної інтервенції на організованому аграрному ринку, для забезпечення продовольчої безпеки населення, а в окремих випадках відповідно до рішення Кабінету Міністрів України - за цінами, нижчими проти ринкових.

Держава здійснює державні аграрні інтервенції на організованому аграрному ринку з метою:

- ✓ забезпечення цінової стабільності на ринку сільськогосподарської продукції та споживчому ринку;
- ✓ забезпечення продовольчої безпеки;
- ✓ формування сприятливого ринкового середовища для діяльності вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції.

Державні аграрні інтервенції є тим інструментом організаційно-економічного механізму держави, який не заважає ринку вільно розвиватись, а навпаки, знімає напругу у відповідних кризових ситуаціях, які не може самостійно подолати самоорганізований ринок. У розвинутих країнах світу активно використовується дана тенденція взаємодії ринкового та державного управління. Так, як зазначає М. Корецький, у світових моделях економіки ринкового типу ринковий (спонтанний) і державний (свідоме планово-прогнозне регулювання) механізми поєднуються, доповнюють один одного, а іноді міняються місцями, утворюють близький до оптимального симбіоз. Оптимальне співвідношення між ними у кількісному і якісному аспектах досягається тоді, коли поле економічної діяльності держави в соціально-економічному плані є більш ефективним порівняно з ринком. Тобто держава повинна втручатися в економіку там, де інші регулятивні механізми діють не досить чи менш ефективно або їх застосування взагалі неможливе.